

Красуцький Віталій

студент 3 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Дворник Інна

к.е.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

РОЗВИТОК РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ ЯК ЕЛЕМЕНТУ ІНФРАСТРУКТУРИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Наявність близько 4 тис. км внутрішніх водних шляхів, які потенційно можуть стати транспортними артеріями України для перевезення аграрної продукції, дозволяє зміцнити глобальну та локальну продовольчу безпеку, особливо в умовах збройної агресії проти України та подолання її наслідків, коли будь-які варіанти транспортування продукції необхідно розвивати для повноцінної роботи агропромислового комплексу.

В свою чергу щодо сутності продовольчої безпеки, то необхідно зазначити, що, відповідно до Римської Декларації про всесвітню продовольчу безпеку від 13.11.1996, під нею розуміють стан економік держав, за яких населення країн в цілому та кожний її громадянин має право на гарантоване забезпечення доступу до продуктів харчування, води для пиття, інших харчових продуктів в обсягах, асортименті та якості, що є необхідними та достатніми для забезпечення фізичного і соціального розвитку особистості, забезпечення здоров'я населення [1].

Слід погодитись, що витрати на транспортування вантажів становлять приблизно 13,2% від загального розміру витрат, а 60-70% вартості транспортування є витратами на паливо. При цьому собівартість внутрішніх перевезень водним транспортом в перерахунку на 1 умовну тонну вантажу є найнижчою, а тому є значним економічний ефект від використання річкового транспорту. Також річковий транспорт характеризується меншими витратами на технічне обслуговування, і його вартість становить близько 20 % у порівнянні з обслуговуванням еквівалентної проїжджої частини. Також до переваг внутрішнього водного транспорту необхідно віднести можливість його інтегрування з морськими видами транспорту, що дозволяє зменшити витрати, що є необхідними для переміщення товарів [2].

Важливим фактором підвищення конкурентоспроможності вітчизняного зерна на світових ринках є ефективна логістична система його доставки від виробників у морські порти, через які здійснюється 97 % усього експорту зернових [3].

При цьому необхідно враховувати, що контейнерні перевезення зерна зручні для річкового транспорту, що має значний конкурентний потенціал в логістичному ланцюзі доставки зернових вантажів [4].

Напрям 1
«Трансформація продовольчої безпеки в Україні.
Регіональна економіка і збалансоване природокористування»

Отже, за показниками енерговитрат річковий транспорт уп'ятеро ефективніший залізничного транспорту та удесятеро – автомобільного, при цьому забезпечує найнижчу собівартість вантажних перевезень у перерахунку на одну умовну тонну вантажу [5].

Разом з тим варто враховувати, що через недостатні глибини багатьох судноплавних рік необхідно інтенсифікувати днопоглиблювальні роботи, особливо це стосується перекату поблизу м. Кам'янське через наявність підводних скель між містами Кам'янське та Дніпро.

Необхідно зменшити різницю у ставках зборів для каботажного та закордонного плавання, що стимулюватиме зростання закордонних плавань, а, отже, і експорту аграрної продукції з меншою собівартістю через зниження витрат на логістику.

Ключовою проблемою в контексті відродження внутрішніх водних шляхів є розробка довготривалої стратегії розвитку внутрішніх водних шляхів. В межах стратегії повинні бути означені перспективи перевезень суднами класу «ріка-море», вирішення проблем стабільного функціонування об'єктів воднотранспортної інфраструктури, прийняття інших законів і підзаконних актів, в яких будуть прописані прозорі механізми регуляції діяльності у цій сфері.

Втім, не можливо не відмітити роботи щодо розвитку річкової логістичної інфраструктури України. Наприклад, в Переяслав-Хмельницькому наразі діє сучасний річковий термінал, за допомогою якого здійснюються перевезення аграрної продукції. Основні річкові порти знаходяться в Києві, Херсоні, Запоріжжі, Дніпрі, Нікополі, Могилів-Подільську (Вінницька обл.), Чернігові, Миколаєві.

В Європейському Союзі протягом останніх років підтримується розвиток річкового транспорту через його пріоритетність, враховуючи стратегічні цілі спільноти як зменшення енергозалежності економік країн-членів ЄС та скорочення викидів парникових газів в атмосферу, що дозволяє зробити висновок про можливість отримання Україною як державою кредитно-фінансових ресурсів для реалізації програм щодо розвитку такого виду транспорту.

Інтенсивний розвиток річкового транспорту дозволить підвищити інвестиційну привабливість таких міст як Київ, Черкаси, Дніпро, Кременчук, Запоріжжя, Херсон, та створить перспективи економічного розвитку невеличких населених пунктів, які можуть стати новими транспортними вузлами.

Потенційні шляхи для річкових перевезень оптимально підходять для аграрної продукції, тому що завдяки інфраструктурі на Західному Бузі та Дунаї збільшуються логістичні можливості для продажу продукції в країни Європейського Союзу, а перевезення по Дніпру, Південному Бузі дозволять ефективно здійснювати внутрішні (каботажні) перевезення для подальшої передачі товару в морські порти півдня України для здійснення морського перевезення в країни Близького Сходу, Північної Африки, Південно-Східної

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Міжгалузеві наукові дослідження:
можливості та варіанти впровадження»**

Азії, що дозволяє забезпечити продовольчу безпеку не тільки України, а й інших країн, що, в свою чергу, розширює кількість споживачів продукції українських виробників.

Список використаних джерел:

1. FAO 1996. Rome Declaration of World Food Security and World Food Summit Plan of Action. URL: <https://www.fao.org/3/w3613e/w3613e00.htm> (дата звернення 01.12.2022).
2. Сліпенко А. К., Манаєнко І. М. Розвиток річкового транспорту України в умовах світових тенденцій енергоефективності. *Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених*. 2019. Вип. 13. С. 1. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/167629>.
3. Kozachenko D. Resource-saving technologies of railway transportation of grain freights for export. D. Kozachenko, R. Vernigora, V. Kuznetsov, R. Rustamov, A. Papahov, N. Logvinova. *Archives of Transport*. 2018. Vol. 45. Issue 1. P. 64.
4. Вернигора Р. В., Огороков А. М., Цупров П. С., Рустамов Р. Ш. Перспективи експортних перевезень зернових вантажів у контейнерах. *Транспортні системи та технології перевезень. Збірник наукових праць ДНУЗТ ім. акад. В. Лазаряна*. 2018. Вип. 16. С. 24. URL: <http://tstt.diit.edu.ua/article/view/164056>.
5. Розвиток річкового транспорту у контексті реалізації планів України. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1763> (дата звернення 01.12.2022).

Кузьмін Дмитро

к.ю.н., викладач

Класичний фаховий коледж Сумського державного університету

Весперіс Світлана

к.е.н., доцент

Конотопський інститут Сумського державного університету

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АВТОМОБІЛЬНОГО
ТРАНСПОРТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ**

Безпека - це всеохоплююче суспільне явище, яке стосується усіх членів суспільства і є ключовим фактором розвитку державних інститутів, господарських компаній та всіх людей, які перебувають на території України. Розвиток держави, формування її владних інститутів та політичних процесів тісно пов'язаний із завданнями, направленими на реалізацію забезпечення безпеки. В рамках означених процесів державні органи та їх представники на адміністративно-управлінському рівні формують вимоги, на основі яких відбувається реалізація завдань, направлених на забезпечення безпеки. Проте практична реалізація завдань, направлених на забезпечення безпеки, часто потребує налагодження ефективної взаємодії органів управління із чисельними представниками господарюючих суб'єктів та фізичними особами. Тобто, реалізація завдань, направлених на забезпечення безпеки, – це колективні, сумісні, ціленаправлені та узгоджені дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарської діяльності, громадянського суспільства та фізичних осіб. Ефективне